

ПРОЄКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)»

Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Вигівський І. М., Шатрава С. О., Чаплинський К. О.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Законопроєкту

Кожний учасник дорожнього руху повинен усвідомлювати, що дорога не повинна бути місцем загибелі людей або отримання ними тілесних ушкоджень, а транспортний засіб не повинен бути об'єктом підвищеної небезпеки, це лише засіб пересування.

За офіційною статистикою Департаменту патрульної поліції, з 1 січня по 31 жовтня 2021 року було зафіксовано 4 119 дорожньо-транспортних пригод за участю осіб, які керували транспортними засобами в стані сп'яніння, водночас 719 дорожньо-транспортних пригод із загиблими та/або травмованими²².

До сьогодні посилення жорсткості адміністративних стягнень відносно водіїв, які керують транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, істотно не сприяло зниженню як аварійності на дорогах, так і тієї кількості осіб, які керують транспортними засобами в такому стані.

Крім того, особи, яких притягують до адміністративної відповідальності, вдаються до всіляких хитрощів з метою уникнення відповідальності: не з'являються в судові засідання, уникають отримання судових повісток про виклик в суд, заявляють клопотання про відкладення розгляду справи.

Вказані обставини призводять до затягування справи та неможливості розглянути адміністративні матеріали в строки, передбачені чинним законодавством, а по деяким адміністративним матеріалам вже закінчилися строки накладення адміністративних стягнень. Це сприяє поширенню серед населення хибного уявлення про те, що керування в нетверезому стані не є чимось небезпечним та аморальним, а будь-які неприємності, які можуть виникнути через таке керування, легко вирішити.

Викладене свідчить про необхідність посилення відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, шляхом запровадження кримінальної відповідальності.

2. Цілі і завдання Законопроєкту

Завданням проєкту є запровадження системи ефективного покарання та посилення відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного

²² Дорожньо-транспортні пригоди за період з 01.01.2021 по 31.10.2021 // Патрульна поліція : офіц. сайт. URL: <http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/10.2021.xlsx>.

чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

3. Загальна характеристика і основні положення Законопроєкту

Проектом пропонується запровадити кримінальну відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, шляхом унесення відповідних змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4. Стан нормативно-правової бази в ційсфері правового регулювання

У зазначеній сфері правового регулювання діють Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та інші нормативно-правові акти.

Реалізація положень законопроєкту внесення змін до інших нормативно-правових актів не потребує.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме фінансування з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Законопроєкту

Прийняття проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)» спрямовано на підвищення рівня правової культури, зміцнення законності та виховання водіїв, осіб, які керують транспортними засобами, у дусі суворого та неухильного додержання вимог чинного законодавства, а також сприятиме запобіганню вчиненню правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, зменшенню кількості дорожньо-транспортних пригод та керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

ІІ. ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)»

Чинна редакція	Пропонована редакція
Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х	
Стаття 130. Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції	Стаття 130. Керування суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції
Керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, – тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк один рік і на інших осіб – накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, – тягне за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк три	Керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також передача керування судном особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а також відмова осіб, які керують річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк десяти днів з позбавленням права керування всіма видами плавучих засобів на строк від одного до трьох років.

роки та з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або адміністративний арешт на строк десяти днів з позбавленням права керування транспортними засобами на строк три роки та з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого і на інших осіб – накладення штрафу у розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або адміністративний арешт на строк десяти днів з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого.	Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особами, які не мають права керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти днів.
Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалася адміністративному стягненню за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, за відмову від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, –	Вживання особою, яка керувала річковим, морським, малим, спортивним судном або водним мотоциклом, після аварійної події за її участю алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як судно було зупинено на вимогу поліцейського або іншої уповноваженої законом посадової особи до проведення уповноваженою особою медичного огляду з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду, –
тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк десяти років та з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, або адміністративний арешт на строк п'ятнадцяти днів з позбавленням права керування транспортними засобами на строк десяти років та з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, і на інших осіб - накладення штрафу у розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, або адміністративний арешт на строк п'ятнадцяти днів з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника.	тягне за собою накладення штрафу на осіб, які мають право керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами, у розмірі однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування всіма видами плавучих засобів на строк три роки і на інших осіб – накладення штрафу в розмірі однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вживання особою, яка керувала транспортним засобом, пі-
сля дорожньо-транспортної пригоди за її участю алкоголю, нар-
котичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, а також лі-
карських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що вхо-
дять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені
медичним працівником), або після того, як транспортний засіб
був зупинений на вимогу поліцейського, до проведення уповно-
важеною особою медичного огляду з метою встановлення стану
алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вжи-
вання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швид-
кість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від прове-
дження такого огляду, -

тягне за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі двох
тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адмі-
ністративний арешт на строк п'ятнадцять діб, з позбавленням
права керування транспортними засобами на строк три роки і на
інших осіб - накладення штрафу у розмірі двох тисяч неоподат-
ковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний
арешт на строк п'ятнадцять діб.

Керування річковими, морськими, малими, спортивними су-
днами або водними мотоциклами особами в стані алкогольного,
наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських
препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а так само
передача керування судном особі, яка перебуває в стані такого
сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а також
відмова осіб, які керують річковими, морськими, малими, спор-
тивними суднами або водними мотоциклами, від проходження
відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкоголь-
ного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лі-
карських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, -
тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі
неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські

	роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк десяти діб, з позбавленням права керування всіма видами плавучих засобів на строк від одного до трьох років. Дії, передбачені частиною п'ятою цієї статті, вчинені особами, які не мають права керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб. Вживання особою, яка керувала річковим, морським, малим, спортивним судном або водним мотоциклом, після аварійної поїздки за її участю алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як судно було зупинено на вимогу поліцейського або іншої уповноваженої законом посадової особи до проведення уповноваженою особою медичного огляду з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду – тягне за собою накладення штрафу на осіб, які мають право керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами, у розмірі однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування всіма видами плавучих засобів на строк три роки і на інших осіб – накладення штрафу у розмірі однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
--	--

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III	
Стаття 286 ¹ . Порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння	Стаття 286 ¹ . Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння
Відсутня	1. Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, або відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку медичного освідчування на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а так само вживання водієм транспортного засобу після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як транспортний засіб був зупинений на вимогу поліцейського, до проведення уповноваженою особою медичного освідчування з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого медичного освідчування, – караються штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені повторно, –
Відсутня	

1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, - караються позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від трьох до п'яти років. 2. Ті самі діяння, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони заподіяли потерпілому тяжке тілесне ушкодження, - караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до восьми років. 3. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили смерть потерпілого, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до десяти років.	караються штрафом у розмірі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк від двох до трьох років. 3. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, - караються позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від трьох до п'яти років. 4. Ті самі діяння, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони заподіяли потерпілому тяжке тілесне ушкодження, - караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до восьми років. 5. Діяння, передбачені частиною третьою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили смерть потерпілого, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до десяти років.
--	---

4. Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили загибель кількох осіб, - караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від семи до десяти років. Відсутня	6. Діяння, передбачені частиною третьою цієї статті, вчинені в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони спричинили загибель кількох осіб, - караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від семи до десяти років. Примітка. Під алкогольним сп'янінням у цій статті слід розуміти концентрацію алкоголю в крові особи, яка керує транспортними засобами, більше 0,2 проміле. Під наркотичним чи іншим сп'янінням або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції особи, яка керує транспортними засобами, що встановлюється в затвердженому Міністерством охорони здоров'я України порядку, слід розуміти відповідний стан цієї особи, який за ступенем затримки уваги та швидкості реакції відповідає стану алкогольного сп'яніння.
---	--